

24.8.2020

שלום רב,

הנדון : ההסכם עם האמירויות: הזדמנות אזורית המחייבת זהירות

ראוי ראש ממשלת ישראל לברכה כפולה על מיצוי הזדמנות אזורית חשובה, בה גלומים יתרונות אסטרטגיים - ביטחוניים, מדיניים כלכליים ואחרים - למדינת ישראל, ועל ניצולה להורדת מהלך סיפוח חד-צדדי מסוכן מסדר היום שפגיעתו קשה ללא קשר לאירוע זה ועלול היה לסכל מהלך כל כך חשוב לישראל.

בהערת אזהרה ראוי לציין שההסכם עם האמירויות טרם נחתם, וכנראה טרם גובש. מחד גיסא, אין בכך כדי לעמעם את גודל ההישג. מאידך גיסא, בתהליך ההתדיינות על פרטי ההסכם חיוני לוודא שהניסוח יהיה חד וברור באופן שימנע אי הבנות, אשר מחירן מי יישורנו.

הדברים אמורים באשר לארבעה נושאים אשר עלו בדברי שלושה הצדדים להסכם ורמזו על גישות שונות:

- הראשון, האם מדובר ב"הסכם שלום", כפי שציין ראש ממשלתנו, "ההסכם לנורמליזציה", כפי שצינו דוברים אמירתיים שונים, או ב"מפת דרכים לנורמליזציה" כפי שהתבטא יורש העצר, השייח מוחמד בן זייד.
- השני, האם אכן במסגרת הדיונים, "הסכימה ישראל להקמת מדינה פלסטינית, כולל מפה", כפי שהכריז חתנו ויועצו של הנשיא טראמפ, ג'ארד קושנר.
- השלישי, ובו **גלום הסיכון העיקרי** לאי הבנות, האם נושא הסיפוח "ירד מהשולחן" כפי שציין הנשיא טראמפ, "נדחה" כדברי ראה"מ, או ש"נסגרה עליו הדלת" כפי שכתב שגריר האמירויות, יוסף אל עוטייבה, במאמרו האחרון בידיעות.
- הרביעי, **שאינו נופל בחשיבותו**, האם לצדדים האחרים ברורה התנגדותה הנחרצת של ישראל לכל פגיעה בעיקרון המקודש של שמירה אמריקאית על יתרונה הביטחוני האיכותי (QME), בכלל זה לאספקת מערכות נשק מתקדמות אשר במרחב הרלבנטי אמורות להימצא רק בידי ישראל.

מאז פרסום חזון השלום של הנשיא טראמפ עובר לארוע החשוב הזה, השיח מאופיין בהודעות ופרשנויות סותרות, אי בהירות ועמימות. בדפוס זה יש בכדי לפגוע בהתנהלות בין מדינתית. כדרכו של מו"מ על הסכם - כל הסכם - לא אחת מתפתים המתדיינים לאתר ניסוחים מעורפלים המסתירים מחלוקת במקום לפתור אותה. בשל כך ראוי להתריע בעוד מועד בפני אימוץ גישה זאת, בפרט בכל הקשור לשני הנושאים האחרונים.

דווקא בשל חשיבותו התקדימית והאסטרטגית של ההסכם המתגבש עם האמירויות, על צוות המו"מ הישראלי לוודא שהתחייבויות הצדדים ינוסחו בבהירות וללא עמימות ולא יותירו פתח לאי הבנות ולטענות הפרה מצד כלשהו.

מאחר שאי הבנות ותחושת הפרת התחייבות עלולים להשליך הן על התפתחות היחסים עם מדינה חשובה זאת, והן על ביטחון ישראל בהקשרים אזוריים רחבים יותר [בשל רגישות הנושא, נשמח להרחיב בע"פ בפורום המתאים], **אני קורא לך לוודא שהפיקוח הפרלמנטארי יבוא לידי ביטוי בדיונים רציניים** שיתמקדו לפחות בארבע הסוגיות הללו, בין אם בוועדת החוץ והביטחון ובין אם בתתי הועדה - הכל לפי אופי הנושאים ורגישותם.

כבוד רב,



אלוף (מיל') מתן וילנאי
יו"ר

מפקדים למען ביטחון ישראל